

SZKOLENIE 4: Włączenie społeczne

WPROWADZENIE:

Wykluczenie społeczne jest rozumiane jako niemożliwość bycia uczestnikiem ważnych aspektów życia społecznego w kontekście gospodarczym, politycznym, kulturowym. Wykluczenie społeczne nie jest zjawiskiem statycznym, jest procesem, który może, ale nie musi być ściśle powiązany z ubóstwem. Osoby wykluczone społecznie mają ograniczony dostęp do zasobów materialnych, brakuje im relacji społecznych w dzielnicy, w której mieszkają, czują się bezsilne, mniej zmotywowane do zmiany swojej sytuacji, nie uczestniczą w działalności obywatelskiej, mają mniejszy dostęp do podstawowych usług, są bardziej narażone na przemoc lub depresję. Osoby wykluczone zwykle nie biorą udziału w kształceniu, a zmuszane do udziału czują dyskomfort braku akceptacji, są znacznie mniej zmotywowane i bardzo często rezygnują.

Z takim wyzwaniem spotykają się edukatorzy osób dorosłych. W szczególności wykluczenie społeczne dotyczy osób starszych, gdyż izolacja społeczna wzrasta z wiekiem. Szkolenie „Włączenie społeczne” zajmuje się tym problemem i proponuje rozwiązania w obszarze edukacji starszych, wykluczonych osób.

ŹRÓDŁA:

Definicje, włączenie społeczne, <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/34/en/1/EF1134EN.pdf>

Słowniczek MATURE, <http://matureproject.eu/glossary>

Kluczowe kompetencje nauczycieli osób dorosłych, <http://ec.europa.eu/education/more-information/doc/2010/keycomp.pdf>

Wstęp do modułów F2F MATURE, <http://matureproject.eu/face-to-face-training-units>

Broszura doradcza MATURE, <http://matureproject.eu/advice-booklet>

CELE SZKOLENIA:

Uczestnicy szkolenia będą potrafili:

- Reagować na problemy włączenia w proces uczenia się osób trudno osiągalnych.
- Rozumieć zachowanie osób trudno osiągalnych.
- Wspierać działania grupy w celu włączenia osób wykluczonych.
- Przeciwdziałać negatywnym postawom i reagować na niewłaściwe zachowania.

- Znaleźć właściwe podejście do rozwiązywania trudnych sytuacji.
- Planować działania umożliwiające włączanie w proces uczenia się.

TREŚĆ SZKOLENIA:

ZADANIE 1:

Icebreaker/przełamywanie lodów/rozgrzewka: kartki z pytaniami dot. wykluczenia/włączenia społecznego

Aktywność ta umożliwia członkom grupy poznanie się.

Przygotuj różne pocztówki (więcej niż jest uczestników), połóż je na podłodze lub na stole, każdy uczestnik wybiera jedną, która wyraża najlepiej jego / jej samopoczucie na początku seminarium.

Prowadzący pyta: "Czy możesz powiedzieć, dlaczego wybrałeś/wybrałaś tę kartkę? Jak się czujesz się zaczynając udział w naszym seminarium? "

Każdy uczestnik odpowiada kolejno.

Prowadzący pyta: "Jakie są Twoje oczekiwania, jeśli chodzi o udział w tym szkoleniu?"

Znając oczekiwania uczestników na początku szkolenia, można sprawdzić na zakończenie czy oczekiwania zostały spełnione.

ZADANIE 2:

Co to znaczy radzić sobie z problemami zdrowia, zależności, postawy i / lub kultury osób, do których trudno dotrzeć - burza mózgów lub mapy myśli – praca grupowa

Definicja włączenia/wykluczenia społecznego (opcjonalnie słownik MATURE)

Każdy uczestnik otrzymuje arkusz papieru z definicją pojęcia "włączenie społeczne", opublikowaną przez UE lub inny organ europejski.

Prowadzący podkreśla, że ten kurs jest o integracji osób starszych (55+) i że trudno dotrzeć do tych ludzi. Biorąc pod uwagę tę dodatkową informację, prowadzący pyta, czy definicja jest kompletna, czy czegoś brakuje, co jest nie tak, co powinno być sformułowane inaczej?

Zaleca się pracę w grupach lub w parach oraz przedstawienie rezultatów później w sesji plenarnej.

Jeśli tematy zdrowia, zależności, kultury i postawy nie zostały zauważone, należy zadać pytanie: czy są one istotne, czy powinny być częścią definicji?

Ważne, aby wykreować wspólny punkt startowy do dyskusji, należy zasygnalizować tematy kluczowe: zdrowie, zależność, etc.

Kolejnym krokiem jest rozdanie definicji ze słownika MATURE w celu stworzenia wspólnej bazy wiedzy.

ZADANIE 3:

Studium przypadku - Wykluczenie w kursie, przyczyny i zapobieganie

Dzielimy grupę na 2 lub 3 podgrupy (w zależności od liczby uczestników szkolenia).

Prezentacja grupy będzie miała miejsce w sesji plenarnej.

Grupy powinny być 3-4 osobowe, pytania należy zapisać na kartce zostawiając miejsce na odpowiedź.

Wszystkie grupy pracują nad rozwiązaniem problemu włączenia osób wykluczonych.

1 grupa: pracuje nad rozwiązaniem.

Rozpoczynamy meta dialog na temat możliwego rozwiązania

- a) Jak rozpocząć, jak prowadzić taki dialog?
- b) Przyczyny dlaczego tak robimy?
- c) Przyczyny dlaczego tak nie robimy, niebezpieczeństwa?

2 grupa: pracuje nad rozwiązaniem.

Zmień role, aby włączyć osobę

- a) W jaki sposób możesz zmienić swoją rolę jako nauczyciel, jakie role są możliwe? Celem jest uzyskanie akceptacji bez wymuszenia na osobie, którą masz na myśli
- b) Przyczyny dlaczego tak robimy?
- c) Przyczyny dlaczego tak nie robimy, niebezpieczeństwa?

3 grupa: dyskusja na jednym rozwiązaniem.

Używając teorii uczenia się transformatywnego Mezirowa (<http://notatek.pl/teoria-uczenia-sie-transformatywnego-wg-jacka-mezirowa-opracowanie>) rozwiąż problem z pozycji nauczyciela wykorzystując takie argumenty jak obecność, odległość, empatia, uczucie, intuicja, refleksja, obserwacja, działanie.

Dodatkowo można przygotować krótki przegląd teorii Mezirowa, pokazać przykłady dobrych praktyk, przedstawić studia przypadków, wykorzystać metodę odgrywania ról.

To ćwiczenie ma pokazać uczestnikom, że zdarzają się sytuacje, kiedy nauczyciel musi zdecydować, które rozwiązanie jest najlepsze dla grupy.

ZADANIE 4:

Refleksja nad moją rolą jako nauczyciela/trenera/koordynatora.

Praca indywidualna i podsumowanie. Ankiety (treść poniżej) powinny być wypełnione indywidualnie i powinny pomóc w opracowaniu planu działania.

1. Jakie metody uczenia stosujesz na swoich kursach?
2. Jakie masz doświadczenia w uczeniu osób defaworyzowanych?
3. Jakie trudności są dla Ciebie najbardziej kłopotliwe do pokonania?
4. Jakie są najważniejsze czynniki, które trzeba wziąć pod uwagę pracując z osobami defaworyzowanymi?
5. Jakie wyzwania są największe dla Ciebie jako dla nauczyciela i człowieka?
6. Jaki rodzaj pomocy jest Ci potrzebny, żeby pokonać trudności?
7. Jaki rodzaj oceny używasz najczęściej?
8. Z jakimi organizacjami współpracujesz? Czy są one zainteresowane dotarciem do osób wykluczonych?

Prezentacja pracy grupowej, dyskusja

Pierwsze kroki: Gdybyś miała/miał coś zmienić, aby ludzie lepiej włączyli się w kurs, co by to było?

- Zmiany w mojej roli
- Zmiany w moim uczeniu (przygotowanie, kierowanie)
- Zmiany dla uczących się (dla wykluczonych oraz pozostałych)
- Czy są ograniczenia?

Metoda 4: znajdujemy przestrzeń do położenia kart, każdy uczestnik dostaje 4 karty w różnych kolorach i wypełnia je swoimi pomysłami, pytaniami.

Refleksja: Co chciałbym zrobić/ Jakie będą moje kolejne kroki?

Ocena: Czy moje oczekiwania zostały spełnione? (Można użyć dowolnej metody)